

Ysgolion Awyr Agored Sir Benfro

Tasgau Cyfoethog

Ardal: Clawdd – gorau po hynaf ydyw	Grŵp Blwyddyn y CC: Blynyddoedd 5/6
Amcan Dysgu: Archwilio oedran gwahanol gloddiau	
Maes Dysgu: Mathemateg/Rhifedd/ Rhaglen Astudio Mathemateg <u>Datblygu Ymresymu Rhifyddol</u> Adnabod prosesau a chysylltiadau <ul style="list-style-type: none"> Trosglwyddo sgiliau mathemategol i amrywiaeth o gyd-destunau a sefyllfaoedd bob dydd Adnabod y camau a'r wybodaeth briodol sydd eu hangen er mwyn cwblhau'r dasg neu gyrraedd datrysiad Dewis mathemateg a thechneg briodol i'w defnyddio Dewis strategaeth feddwl neu ysgrifenedig briodol a gwybod pryd mae'n briodol defnyddio cyfrifiannell. Cynrychioli a chyfathrebu <ul style="list-style-type: none"> Egluro canlyniadau a gweithdrefnau'n glir drwy ddefnyddio ieithwedd fathemategol Adnabod patrymau sy'n codi mewn sefyllfaoedd rhifyddol, gofodol neu ymarferol, a defnyddio geiriau i'w disgrifio'n gyffredinol. Adolygu <ul style="list-style-type: none"> Dewis o blith ystod gynyddol o strategaethau gwirio er mwyn penderfynu a yw atebion yn rhesymol Dehongli atebion yng nghyd-destun y broblem ac ystyried a yw'r atebion yn synhwyrol, gan gynnwys dangosyddion cyfrifiannell, analog a digidol. Rhif, data – Sgiliau <ul style="list-style-type: none"> Defnyddio cymedr, canolrif, modd ac amrediad i ddisgrifio set ddata (B5 a 6) Lluosi a rhannu rhifau a degolion â 10 a 100 (B5) Gwirio atebion drwy ddefnyddio gweithrediadau gwrthdro (B6).	
Pennawd (Addas i Blant) Mae Mr Brown eisiau gwybod pa mor hen yw ei gloddiau. Helpwch Mr Brown i gyfrifo oedran ei glawdd.	
Meini Prawf Llwyddiant Byddwch yn mesur darn o glawdd ac yn cyfrifo nifer y rhywogaethau sydd i'w gweld yn y clawdd. Byddwch yn defnyddio'r fformiwla i gyfrifo oedran y clawdd.	
Beth i'w wneud:	

Ar gyfer rhan y coed a'r llwyni, rhannwch y clawdd yn rhannau 30m hir wrth i chi gerdded ar hyd y clawdd, tan i chi gyrraedd y diwedd (os nad oes gennych dâp mesur, mae 1 cam hir tuag 1 metr).

Rheol Hooper yw'r dull o fesur oedran clawdd a ddefnyddiwyd gennym isod i'ch helpu i ddarganfod pa mor hen yw'ch clawdd. Mae cyfartaledd o un rhywogaeth o lwyn fesul pob rhan 30 metr yn rhoi oedran o 100 mlynedd i ni – o fewn 100 mlynedd, fwy neu lai! Felly, oedran clawdd gyda 10 llwyn ar gyfartaledd, fyddai rhwng 900 a 1100 mlwydd. Byddai clawdd â 3 llwyn rhwng 200 a 400 mlwydd oed. Nid yw'r system hon yn gweithio gyda chloddiau sydd newydd eu plannu, sy'n aml yn cael eu plannu gyda llawer o rywogaethau. Ond, dylai fod yn weddol gywir ar gyfer cloddiau dros 100 oed. O'i chyfuno gyda mapiau a/neu dystiolaeth ddogfennol, mae'n ddull grymus ar gyfer mesur oedran cloddiau.

Mae nifer y gwahanol rywogaethau o goed a llwyni mewn clawdd yn dweud wrthym ni'n fras pa mor hen yw'r clawdd:

Example for a 120m long hedge (four 30m sections)	Section number in hedge			
Trees and Shrubs	1	2	3	4
Ash		x	x	
Blackthorn	x		x	x
No of species/section	1	1	2	1

Average = $\frac{1 + 1 + 2 + 1}{4 \text{ segments}} = 1.25$
Age = $1.25 \times 100 = 125$ Years old

Tasg:

Mae angen i chi ddod o hyd i oedran y clawdd gan ddefnyddio Rheol Hooper.

Fel grŵp, trafodwch sut byddech chi'n gwneud hyn a gwnewch gynllun. Penderfynwch beth fydddech chi'n ei wneud yn gyntaf, yn ail, yn drydydd ac ati.

Nodiadau'r athrawon: (Mae'r canlynol yn awgrymu sut gallai'r plant gwblhau'r dasg. Dylech eu tywys i'r cyfeiriad hwn drwy eich cwestiynu).

Wrth i chi gerdded ar hyd y clawdd, cofnodwch nifer y rhywogaethau o goed a llwyni sydd mewn rhannau 30m hir ar hyd y clawdd, gan ddefnyddio'r tabl ar dudalen 4 (os nad oes gennych dâp mesur, mae 1 cam mawr tuag 1 metr)

Darganfyddwch nifer cyfartalog y rhywogaethau a welir ym mhob adran trwy adio nifer y rhywogaethau sydd i'w gweld ym mhob rhan a rhannu'r cyfanswm yn ôl nifer yr adrannau.

Mae angen i chi luosi'r nifer cyfartalog o rywogaethau â 100 i ddod o hyd i'r oedran.

Adnoddau:

Taflen adnabod rhywogaethau (nid yw'n hanfodol)

Tâp mesur (nid yw'n hanfodol) 1m = 1 cam

Siart fformiwlâu

Dull cofnodi